

TAKSİ MALİ CİHAZLAR

TEKNİK KILAVUZU

Sürüm 2.0

17 Ağustos 2026

TARİHÇE

Version	Tarih	Açıklama
1	17.04/2026	İlk Sürüm
2	17.08.2026	Güncelleme

İÇİNDEKİLER

A - Giriş:	3
B - Tanımlar ve Kısaltmalar:.....	4
C - Taksi Mali Cihazların Temel Teknik Özellikleri:	8
1. İşletim Sistemi	10
2. Veri Tabanı	10
3. Mali Hafıza	10
4. Günlük Hafıza	11
5. Elektronik Mühür ve Yetkili Teknik Müdahale	11
6. Taksi Mali Cihaz Sayısal Sertifika	12
7. Taksi Mali Cihaz Sicil Numarası	13
8. Elektronik Kayıt Ünitesi (EKÜ)	13
9. Olay Kayıt Özelliği	14
10. Fiziksel İletişim Arayüzleri	14
11. PCI Güvenlik Sertifikası.....	14
12. EMV (Europay, Mastercard, VISA) Sertifikaları	14
13. GPS (Küresel konumlama sistemi).....	15
14. Klavye Ünitesi	15
15. Dâhili Pil (Zaman bilgisini aktif tutmak için)	15
16. Dâhili Batarya (Uzun süreli çalışma için)	15
17. Ödeme Sistemleri ve Entegrasyonu	16
18. Taksi Mali Cihaz Yazıcısı.....	16
19. Taksi Mali Cihaz Göstergesi/Ekranı	16
D - Taksi Mali Cihazların Fonksiyonel Özellikleri:	17
1. Kullanıcı Yönetimi	17
2. Erişim Kontrolü	17
3. Kimlik Doğrulama	18
4. Yazılım Güvenliği	18
5. Güvenli Veri İletimi ve Entegrasyon	19
6. Taksi Mali Cihaz Merkezi Yönetim Sistemi	20
E - Mali Belgeler:	22
F - Mali Raporlar:	24
G - Taksi Mali Cihazlar ile TMC MYS ve GİB arasındaki iletişim:.....	26

A - Giriş:

Bu Teknik Kılavuz, 591 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile taksi ile yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan mükelleflere, kullandıkları taksimetrelerle bağlantılı olarak çalışacak veya taksimetre özelliğini de haiz Taksi Mali Cihaz kullanma mecburiyeti getirilen “Taksi Mali Cihazların (TMC)” temel teknik ve fonksiyonel özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

B - Tanımlar ve Kısaltmalar:

Bu Teknik Kılavuzda geçen;

Ana İşlemci	:	TMC'lerde elektronik mühürle korunan bölüm içinde bulunan, cihaz işletim sistemi ile TMC mali uygulamasının üzerinde çalıştığı ve cihazın çevre birimlerini (Klavye, Ekran vb.) yöneten elektronik birimi,
EFT-POS	:	EMV uyumlu kartlı ödeme sistemleri terminalini,
eFuse (Electronic Fuse)	:	Çip içinde bulunan ve yüksek akım/voltaj ile fiziksel olarak yakılan sigortalar sayesinde geri döndürülemez (irreversible) ve silinemez bir kalıcı konfigürasyon ve veri saklama sağlayan mekanizmayı,
Elektromekanik Anahtar	:	TMC'leri yapılan her türlü müdahaleye karşı koruyan sistemi,
Elektronik Kayıt Ünitesi (EKÜ)	:	Fiş düzenleyen TMC'lere ait satış fişlerinin işletmede kalan nüshaları ile bu Teknik Kılavuz ve GMP'de belirtilen mali raporların ikinci nüshalarının elektronik ortamda kaydedildiği hafıza birimini,
Elektronik Mühür	:	TMC'ler için özel üretilen ve TMC içerisinde bulunan hafıza birimleri, işletim sistemi, uygulama yazılımı ve TMC sayısal sertifikaya yönelik fiziksel ve elektronik müdahaleleri algılayan elektromekanik anahtar yapısı bütünü,
Elektronik Belge (e-Belge)	:	Şekil hükümlerinden bağımsız olarak Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmesi zorunlu olan belgelerde yer alan bilgileri içeren elektronik kayıtlar bütünü,
EMV	:	Europay, Mastercard ve VISA sertifikasını,
FAST	:	TCMB tarafından yayımlanan FAST-TR Karekod Teknik İlke ve Kuralları Rehberi kapsamında TR karekodun, uygulama aracılığı ile okutulması sonucu yapılan farklı kuruluşlardaki hesaplar arasındaki ödeme işlemini,
GİB	:	Gelir İdaresi Başkanlığını,
GİB Teknoloji	:	Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Sistemini,
GMP	:	TMC'ler, TMC MYS ve GİB Teknoloji ile taksimetre ve taksimetre çağırma uygulamaları arasındaki güvenli iletişimi ve fiş, e-Belge, mali raporlar, olay kayıtları ve benzeri unsurların mesajlaşma yapısını içeren Gelir İdaresi Başkanlığı Mesajlaşma Protokolü dokümanını,
GPS	:	Küresel konumlama sistemini (Global Positioning System),
Gün İçi Anlık Rapor	:	e-Belge düzenleyen TMC'lerden kullanıcı isteğine bağlı olarak her ihtiyaç duyulduğunda anlık olarak alınabilen, son alınan Günlük Satış Raporu ile raporun alındığı ana kadar gerçekleştirilen hizmet ifalarına ilişkin bilgileri ihtiva eden, format ve standardı ile mesaj içeriği "Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik

		Kılavuzu"nda tanımlanan, TMC MYS'de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan raporu,
Günlük Hafıza	:	Fiş düzenleyen TMC'lerden gün içerisinde gerçekleşen hizmet ifalarına ilişkin mali verilerin kaydedildiği hafıza birimini,
Günlük İstatistik Raporu	:	TMC kullanmak suretiyle, her gün saat 00:00:00'dan 23:59:59'a kadar gerçekleşen cihaz durum değişimleri ile olay kayıtlarını ihtiva eden ve TMC veri tabanında kayıtlı bilgilerinden otomatik olarak oluşturulan (kullanıcı eylemine ihtiyaç duymadan), müteselsil sıra numarası taşıyan, format ve standardı GMP'de tanımlanan raporu,
Günlük Satış Raporu	:	e-Belge düzenleyen TMC kullanmak suretiyle her gün saat 00:00:00'dan 23:59:59'a kadar yapılan hizmet ifalarına ilişkin bilgileri ihtiva eden ve TMC MYS'de otomatik olarak oluşturulan (kullanıcı eylemine ihtiyaç duymadan), TMC MYS'de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan, format ve standardı GMP'de tanımlanan raporu,
TMC Mali Uygulama		İşlemlerin TMC'de başlamasını, kayıt altına alınmasını ve TMC'de sonlanmasını sağlayan ana uygulama,
Hassas Veri	:	TMC'ler ile yapılan işlemler sonucu oluşan tüm mali ve finansal verileri,
IP	:	İnternet Protokolünü,
Karekod	:	Tarama usulü ile temassız ödeme işlemlerinde kullanılmak üzere oluşturulan, alfa nümerik verileri, karakterleri ve simgeleri depolayan, bakana göre sol alt köşede, sol üst köşede ve sağ üst köşede üç kare desen işaretleyiciden oluşan ve kare siyah-beyaz noktalar ya da pikseller şeklinde siyah ve beyaz modüllere sahip iki boyutlu kodu,
KDV	:	Katma Değer Vergisini,
Mali Hafıza	:	Verilerin güvenli şekilde kaydedilmesini sağlayan, silinemez, değiştirilemez ve mesh cover ile korunan ana hafıza birimini,
Mali Raporlar	:	GİB tarafından, TMC'lerden istenecek her türlü raporu,
Mesh Cover	:	Elektronik komponentleri fiziksel müdahalelere karşı koruyan mekanik ağ korumasını,
Mobil İmza	:	Cep telefonu ve GSM SIM kart kullanılarak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve ilgili yasal mevzuata uygun olarak ıslak imza niteliğinde güvenli bir biçimde elektronik imza işlemi yapılmasına imkân sağlayan uygulamayı,
OTP (One-Time Programmable)	:	Bir kez yazıldıktan sonra geri alınamayan ve değiştirilemeyen bellek alanını,
Özel Entegratör		509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirtilen elektronik belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi hususlarında mükelleflere hizmet verme konusunda teknik yeterliğe sahip ve test ve değerlendirme süreçleri sonunda Başkanlıktan izin alabilen entegrasyon kuruluşlarını,
PCI	:	Payment Card Industry,

PCI PTS	:	Payment Card Industry PIN Transaction Security,
PCI SSC	:	Payment Card Industry Security Standards Council,
SAM (Secure Access Module)	:	Güvenli işlem yapmada kullanılan modülü,
Secure IC/Element	:	Kriptografik bilgileri güvenli olarak saklamada kullanılan elektronik komponenti,
Taksi	:	Yapısı itibarıyla sürücüsü dâhil en çok dokuz oturma yeri olan, insan taşımak için imal edilmiş, taksimetre kullanan ve yolcu taşıyan M1 sınıfı ticari motorlu aracı,
Taksimetre	:	3/9/2013 tarihli ve 28754 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Taksimetre Muayene Yönetmeliğinde belirlenen şartları taşıyan, takıldığı taksinin özelliklerine ve ayarlandığı tarife esas alınarak yolcunun ödemesi gereken ücreti taksimetre ücret hesaplama yöntemine göre sürekli olarak hesaplayabilen ve ücret göstergesinde gösterebilen ölçü aleti olarak tanımlanan ve 29/6/2016 tarihli ve 29757 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ölçü Aletleri Yönetmeliği (2014/AB/32) kapsamında belgelendirilen cihazı,
Taksi Mali Cihaz (TMC)/Cihaz	:	591 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bu Kılavuzda belirtilen EFT-POS özellikli cihazı,
Taksi Mali Cihaz Üreticisi	:	591 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında Bakanlıktan Taksi Mali Cihaz üretim/ithalat izni alan firmaları,
Taksi Mali Cihaz Yetkili Servisi	:	TMC için Bakanlıktan onay alan üretici/ithalatçı firmaların TMC’lerin bakım ve onarım hizmetlerini yapmaya yetkili kıldığı kişi veya kurumu,
TCKN	:	Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını,
TCMB	:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,
TMC MYS	:	TMC bilgilerinin (kayıt, aktivasyon, hurda, devir vb. işlemlere ait) takip edilmesi, sahadaki TMC’lerin yönetimi hizmetlerini (parametre yükleme, yazılım güncelleme vb. işlemlere ait), bu cihazların üreteceği fiş, e-Belge, mali ve diğer raporların Başkanlıkça belirlenen teknik standartlara uygun olarak gizlilik ve güvenliği sağlanarak toplanması, saklanması, işlenmesi, anlık ve/veya periyodik olarak GİB Teknoloji’ye iletilmesi hizmetlerini gerçekleştiren TMC üreticilerine ait Taksi Mali Cihaz Merkezi Yönetim Sistemini,
TPM (Trusted Platform Module)	:	Kriptografik anahtarları saklamakta kullanılan güvenli modülü,
TR Karekod	:	TCMB’nin yayımladığı TR Karekod İlke ve Kuralları kapsamında yer alan ilke ve kurallar kullanılarak oluşturulan ve 6493 sayılı Kanun kapsamındaki ödemelerde kullanılabilecek olan karekodu,
TSE	:	Türk Standardları Enstitüsünü,
TÜBİTAK	:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

“X” Raporu	:	Fiş düzenleyen TMC’lerden kullanıcı isteğine bağlı olarak her ihtiyaç duyulduğunda anlık olarak alınabilen, son alınan Z-Raporu ile raporun alındığı ana kadar gerçekleştirilen hizmet ifalarına ilişkin bilgileri ihtiva eden, format ve standardı ile mesaj içeriği "Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda tanımlanan, EKÜ’de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan raporu,
Vardiya Raporu	:	e-Belge düzenleyen TMC’lerden kullanıcı isteğine bağlı olarak her ihtiyaç duyulduğunda (vardiya değişimi vb.) anlık olarak alınabilen, son alınan aynı mahiyetteki Vardiya Raporu ile yeni alınan Vardiya Raporunun oluşturulduğu ana kadar gerçekleştirilen hizmet ifalarına ilişkin bilgileri ihtiva eden, format ve standardı ile mesaj içeriği "Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda tanımlanan, TMC MYS’de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan raporu,
VKN	:	Vergi Kimlik Numarasını,
“Y” Raporu	:	Fiş düzenleyen TMC’lerden kullanıcı isteğine bağlı olarak her ihtiyaç duyulduğunda (vardiya değişimi vb.) anlık olarak alınabilen, son alınan aynı mahiyetteki “Y” Raporu ile yeni alınan “Y” Raporunun oluşturulduğu ana kadar gerçekleştirilen hizmet ifalarına ilişkin bilgileri ihtiva eden, format ve standardı ile mesaj içeriği "Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda tanımlanan, EKÜ’de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan raporu,
Yetkilendirilmiş ESHS (Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı)	:	TMC’lere ve TMC MYS’lere yüklenecek sertifikaların üretimi, dağıtımı ve sonrasında yönetimini ve denetimini gerçekleştirecek kurum (TÜBİTAK Kamu SM) ya da GİB tarafından yetkilendirilmiş sertifika otoritesi olan kurumu,
“Z” Raporu	:	Fiş düzenleyen TMC kullanmak suretiyle, bir iş günü içerisinde yapılan hizmet ifalarına ilişkin bilgileri, elde edilen hasılatı, tahsil olunan KDV tutarını ayrıntılı olarak veren, her gün 23:59:59’da olmak üzere gün içerisinde 1 (bir) kere alınabilen, format ve standardı ile mesaj içeriği "Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzu"nda tanımlanan, EKÜ’de kayıt ve muhafaza edilen, müteselsil sıra numarası taşıyan raporu,

ifade eder.

C - Taksi Mali Cihazların Temel Teknik Özellikleri:

Taksi ile yolcu taşımacılığı faaliyeti ile yapılan hizmet bedelinin taksimetrenin açılması ile birlikte eş zamanlı olarak Taksi Mali Cihazda işlemin başlaması, taksimetrede ücretin hesaplanmasıyla eş zamanlı olarak Taksi Mali Cihazda da işlemin sonlandırılması esastır.

Taksi Mali Cihazların EFT-POS özellikli ve PCI PTS sertifikasına sahip olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda onaya gelecek olan Taksi Mali Cihazlar için sunulacak olan PCI PTS belgesinin onay alınacak olan “CİHAZIN MARKASI, CİHAZIN MODELİ” adına alınmış olması gerekmektedir.

TMC’lerde sahip olması gereken temel teknik özellikler maddeler halinde aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Taksi Mali Cihazların Temel Teknik Özellikleri Tablosu
(X=Zorunlu, - = Yoktur)

Temel Teknik Özellikler	Taksimetre ile Bağlantılı Çalışan TMC		Taksimetre Özellikli TMC	
	e-Belge Düzenleyen	Fiş Düzenleyen	e-Belge Düzenleyen	Fiş Düzenleyen
1. İşletim Sistemi	X	X	X	X
2. Veri Tabanı	X	X	X	X
3. Mali Hafıza	-	X	-	X
4. Günlük Hafıza	-	X	-	X
5. Elektronik Mühür ve Yetkili Teknik Müdahale	X	X	X	X
6. TMC Sayısal Sertifika	X	X	X	X
7. TMC Sicil Numarası	X	X	X	X
8. Elektronik Kayıt Ünitesi	-	X	-	X
9. Olay Kayıt Özelliği	X	X	X	X
10. Fiziksel İletişim Arayüzleri	X	X	X	X
11. PCI Güvenlik Sertifikası	X	X	X	X
12. EMV (Europay, Mastercard, VISA) Sertifikaları	X	X	X	X
13. GPS (Küresel konumlama sistemi)	X*	X*	X*	X*
14. Klavye Ünitesi	X	X	X	X
15. Dâhili PİL (Zaman bilgisini aktif tutmak için)	X	X	X	X
16. Dâhili Batarya (Uzun süreli çalışma için)	X	X	X	X
17. Ödeme Sistemleri ve Entegrasyonu	X	X	X	X
18. TMC Yazıcısı	X	X	X	X
19. TMC Göstergesi/Ekranı	X	X	X	X

* GPS zorunluluğu, Kılavuzun 13 üncü maddesinde yer alan açıklamalar kapsamında değerlendirilecektir.

TMC'lerin, yukarıdaki tabloda yer alan ve zorunlu olarak işaretlenen teknik özellikleri haiz olması gerekmektedir.

1. İşletim Sistemi

TMC'lerde kullanılacak işletim sistemi aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır:

- a) En az 32 bit veya daha yüksek veri işleme kapasitesine sahip işlemci üzerinde çalışabilmelidir.
- b) TMC MYS'ye veri gönderilmesi, uzaktan yönetim, şifreleme, I/O (Input/Output), fiş, e-belge düzenleme vb. işlemleri aynı anda çoklu işlem (multiprocess) özelliği ile yapabilmelidir.
- c) İşletim sistemi IPv4 ve IPv6 protokollerini desteklemelidir.
- ç) NTP (Network Time Protocol) protokolünü desteklemelidir.
- d) Teknik Kılavuzun diğer maddelerinde belirtilen özellik ve uygulamaları

desteklemelidir.

2. Veri Tabanı

Veri tabanı, sistematik erişim imkânı olan, yönetilebilir, güncellenebilir, taşınabilir, birbirleri arasında tanımlı ilişkiler bulunabilen düzenli bilgiler kümesidir. TMC'lerde istenilen hizmet ifalarına ait verileri tutacak olan veri tabanı aşağıdaki özellikleri sağlamalıdır:

- a) Veri kaydetme, düzenleme, sorgulama ve raporlama özelliği olmalıdır.
- b) Yolculuk sonucunda oluşan tutar, tutara eklenmesi gereken köprü, otoyol ücretlerine ait ayrıntılı istatistiklerin çıkarılabilmesi için yapılan hizmetin ayrımlarına göre tanımlama yapılabilmesine ve bu çerçevede yolculuğa ilişkin kayıtların tutulabilmesine imkân sağlayacak özellikte olmalıdır.
- c) Uygulama programında yapılan ayarlarla, veri tabanından istenilen sorgular yapılarak elde edilen sonuçlar GMP'de belirtilen mesaj formatlarında gönderilebiliyor olmalıdır.
- ç) İndeksleme özelliğine sahip olmalıdır.
- d) e-Belge düzenleyen TMC'lerin veri tabanı TMC MYS üzerinde olacaktır.

3. Mali Hafıza

TMC'lerin satış verilerini tutacak olan mali hafıza aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır:

- a) Asgari 10 yıl süre içerisinde en az 4.000 adet Z raporuna ve toplamda en az 1 milyon adet fişe ait özet bilgilerini kaydedebilecek kapasitede olmalıdır.
- b) Belirlenen kapasitesinin dolmasından itibaren içerisindeki veriyi en az 5 yıl saklayabilmelidir.
- c) TMC'lerin şasisine, hareket etmeyecek ve şasi tahrip edilmedikçe çıkartılmayacak tarzda konulmalı ve mekanik ağ koruması (mesh cover) içinde korunmalıdır. Mali hafızayı koruyan güvenlik işlemcisi mali hafıza ile aynı mesh cover içerisinde olmalıdır. Mali hafızayı koruyan mesh cover güvenliği, ulusal ve uluslararası akredite laboratuvarlar tarafından onaylanmış olmalıdır.
- ç) Sakladığı bilgilerin değiştirilmesi veya silinmesi amacıyla yapılacak manyetik veya elektronik müdahalelere karşı muhafazalı şekilde yapılmış olmalıdır.

- d) Üzerine yazılan verilerin silinmesine ve değiştirilmesine izin vermeyen yapıda olmalıdır.
- e) Ana işlemci ile bağlantısının kesilmesi halinde TMC'ler işlem yapamaz hale gelmelidir.
- f) Veriyi saklamak için harici bir enerjiye ihtiyaç göstermemelidir.
- g) Ana işlemci tarafından mali hafızaya gönderilen verileri kontrol eden kontrol birimi, negatif işlem kabul etmeyecek, sadece pozitif işlem kabul edecek şekilde olmalıdır. Mali hafıza birimi, mali hafıza işlemcisinin sahada tekrar programlanamayacak şekilde tasarlanmalıdır.
- ğ) TMC'ler, her gün kullanıma açıldığında, mali hafızadan son "Z" raporunu kontrol etmeli ve "Z" raporu alınmamış ise geçmiş güne ait "Z" raporunu aldıktan sonra normal çalışma konumuna geçmelidir. TMC'ler bir günden fazla kapalı durumda kalmış ise tarih ve zaman aralığı belirtilmek kaydıyla toplu "Z" raporu alınabilmelidir.
- h) Mali hafızalar yukarıdaki hususlara ilaveten aşağıdaki bilgileri de ihtiva etmelidir:
 - 1) Mali sembol, firma kodu ve cihaz sicil numarası
 - 2) Cihazın kullanıldığı tarih itibarıyla gerçekleştirilen her bir satış fişinin üzerinde yer alan toplam tutarlar ile KDV tutarlarının birikimli (kümülatif) toplamı (Bilgiler satış fişinin düzenlendiği anda kümülatif olarak mali hafızaya kaydedilecektir)
 - 3) Günlük "Z" raporlarının tarih ve sayısı (Kaç numaralı "Z" olduğu) ile gün içinde gerçekleştirilen toplam satış ve toplam KDV tahsilâtı
 - 4) Cihazın kullanılmaya başlandığı günden "Z" raporunun alındığı güne kadar ("Z" raporunun alındığı gün dâhil olmak üzere) toplam satış ve toplam KDV tahsilâtı
 - 5) Gün içerisinde kesilen toplam fiş sayısı

4. Günlük Hafıza

Fiş düzenleyen TMC'ler, günlük hafıza ve koruduğu verilerle ilgili aşağıdaki özellikleri desteklemelidir:

- a) TMC'lerde her fiş sonlandığında fiş toplamı ve toplam KDV değeri anlık olarak günlük hafızaya kayıt edilecektir. İstenildiğinde bu veriler GİB Teknolojiye anlık veya günlük olarak TMC MYS aracılığı ile iletilecektir.
- b) Günlük hafızada yer alan, verilerin değiştirilmesi engellenecek ve bu bilgiler hiçbir şekilde silinemeyecektir.
- c) Günlük hafızada, farklı KDV oranlarına sahip hizmet ifalarından elde edilen hasılat, toplam KDV ve diğer vergi tahsilâtları, farklı ödeme türleri (nakit, kredi kartı, online ödeme, EFT-havale vb.) vasıtasıyla elde edilen hâsılatlar, gün içinde müşterilere verilen fiş sayısına ait bilgiler muhafaza edilecektir.
- ç) Günlük hafızada muhafaza edilen ve yukarıdaki "c" bendinde belirtilen bilgiler, TMC'lerin kullanıldığı gün içerisinde alınan "X" Raporu, "Y" Raporu ve gün sonunda alınacak "Z" raporlarında da yer alacaktır.

5. Elektronik Mühür ve Yetkili Teknik Müdahale

Elektronik mühür, TMC'ye fiziki müdahaleleri algılayan, cihazın kapağının açılması ya da

zorlanması gibi durumlarda olay kaydı düşen ve cihazın devre dışı kalmasını sağlayan, cihaza yetkisiz müdahale yapılmasını engelleyen mekanizmadır. Elektronik mühür, TMC'lerin önemli parçalarını (mali hafıza, günlük hafıza, işletim sistemi, uygulama yazılımları, TMC sayısal sertifika, bankacılık anahtarları vb. korumak amacıyla cihaza yerleştirilmiştir.

TMC'lerde kullanılacak elektronik mühür aşağıdaki özellikleri haiz olacaktır:

- a) Elektronik mühür güçlü tınaklarla veya vida ile korunacaktır.
- b) Servis hizmetleri konumuna alınmadan TMC'lerin içine ulaşılmaya çalışılması durumunda mutlaka bir iz (Tamper Evidence) bırakacak şekilde tasarlanacaktır.
- c) TMC'lere yapılacak yetkili servis müdahalelerinde (tamirat vb.), müdahale edecek kişinin cihaza erişimi ve işlemin tamamlanmasından sonra cihazın faal hale getirilmesi, üretici firma tarafından yürütülecek kısa süreli yetkilendirme prosedürüne bağlı olmalıdır. Cihaz, faal hale gelmeden herhangi bir mali ve finansal işlem yapmamalıdır.
- ç) Cihaza yetkisiz olarak müdahale edilmesi halinde, cihaz işlem yapamaz hâle gelmelidir.
- d) TMC'lerin yetkisiz olarak açılması, servis konumuna alınması, bakım işlemleri tamamlandıktan sonra devreye alınmasına ait olay kayıtları tutulmalı ve bu bilgiler GİB Teknolojiye TMC MYS üzerinden iletilebilmelidir.

6. Taksi Mali Cihaz Sayısal Sertifika

TMC'lere ilk kurulum sırasında ITU X.509 v3 formatı ile uyumlu sayısal sertifika yüklenecektir. Bu sertifika temel olarak kimlik doğrulama, TMC'lerin onaylanmış saha kullanım süresini denetleme, GİB ve TMC MYS ile güvenli haberleşme için kullanılacaktır. Bu sertifika açık anahtar altyapısı sisteminin parçası olacaktır. TMC Sayısal Sertifika ve ilgili özel anahtarı, cihaz içerisindeki elektronik ve fiziksel olarak korunmuş (mesh cover ile kaplı) güvenli alanda (TPM, Secure IC/Element) veya akıllı kart içerisinde saklanacaktır.

TMC'lere yüklenecek sertifikalar yetkilendirilmiş ESHS tanımında belirtildiği üzere; TÜBİTAK Kamu SM'den temin edebileceği gibi, GİB tarafından yetkilendirilmiş sertifika otoritesinden de temin edilebilir. Bu sertifika, GİB tarafından yetkilendirilmiş ESHS tarafından cihaza özel üretilmektedir.

TÜBİTAK Kamu SM harici bir sertifika otoritesinin GİB tarafından yetkilendirilmiş ESHS olarak kabulü için, bu sertifikaların; üretim, dağıtım ve sonrasında yönetimini gerçekleştirmek üzere kurulan ya da kurulacak olan ve sertifika üretmek için gerekli donanım ve yazılım altyapısına sahip olduğunu ve Payment Card Industry (PCI) Security Standards Council (SSC) tarafından yayımlanmış ve yürürlükte olan PIN güvenlik gereksinim dokümanında tariflenen anahtar yükleme tesisine, güvenlik cihazlarına ve onaylanmış algoritmalara uyduğunu PCI SSC tarafından akredite edilmiş "Qualified PIN Assessors (QPA)"[1] kuruluşları aracılığı ile denetletirmeli ve olumlu sonuç raporunu sunmalıdır.

Bununla birlikte bu kurulan sertifika otorite merkezlerinin tüm fiziksel ve operasyonel

¹ https://www.pcisecuritystandards.org/assessors_and_solutions/qpa_assessors/

birimlerinin “Türkiye Ülke Sınırları” içerisinde bulunması ve gerektiğinde GİB tarafından da denetlenebilir olması zorunludur.

Sertifika, ESHS tarafından TMC üreticisine elektronik ortamda şifreli olarak veya akıllı kart içerisinde verilecek ve üretim esnasında TMC üreticisi tarafından cihaza yüklenecektir.

Elektronik ortamda sertifikaları teslim alacak TMC üreticileri söz konusu sertifikaların güvenli olarak saklanması, cihazlara yüklenmesi, gerektiğinde imha edilmesi gibi işlemleri güvenli olarak yapabilmek için TMC Sayısal Sertifika Koruma Kılavuzu’nda belirtilen teknik ve yönetsel altyapıyı kurmak ve işletmek zorundadır.

Sertifikalar, kart halinde temin edilmesi durumunda, TMC üreticileri tarafından güvenli şekilde saklanmalıdır.

TMC sayısal sertifikanın yapısı GMP dokümanında tanımlanmıştır.

7. Taksi Mali Cihaz Sicil Numarası

TMC’ler, GİB tarafından verilecek cihaza ait üretici ve model kodunu ihtiva edecek şekilde toplam 12 karakterden oluşan bir cihaz sicil numarasına sahip olacaktır. Bir cihaz için tanımlanmış olan cihaz sicil numaraları TMC’nin OTP ya da eFuse alanına bir kez yazıldıktan sonra geri alınamayacak ve değiştirilemeyecek şekilde kaydedilmelidir.

Ancak e-Belge düzenleyen TMC’lerde, yukarıda belirtilen cihaz sicil numarasını TMC’nin OTP ya da eFuse alanına yazmayı tercih etmeyen TMC ithalatçıları, TMC’yi yurt dışında üreten firmanın tanımladığı seri numarasını kullanabilecektir. Cihaz üreticisi tarafından tanımlanan seri numarasının tekilliği ve değişmezliği TMC ithalatçısının sorumluluğundadır.

Cihaz sicil numarası, TMC’nin dış yüzünde kolayca görülebilecek şekilde, üzerinde TMC üreticisi firma adı, modelin ticari ismi (*Marka ve Modeli*), onay belgesi ile ilgili hususların yer aldığı silinemez bir plakletin üzerinde ayrıca yer alacaktır.

8. Elektronik Kayıt Ünitesi (EKÜ)

TMC’lerden düzenlenen fişler ile TMC raporlarının birer örneğini elektronik ortamda tutacak EKÜ aşağıdaki özellikleri ihtiva edecektir.

- a) EKÜ, tutulan kayıtları gerektiğinde kâğıt veya elektronik ortamda genel kabul gören formatta raporlayabilecek ve sunabilecek nitelikte olmalıdır.
- b) EKÜ TMC’lerin elektronik mühürlü bölümünün içinde yer alacak ve kapasitesi en az 60 milyon satır olacaktır.
- c) 3100 sayılı Kanunla ilgili 67 Seri No.lu Ödeme Kaydedici Cihaz Genel Tebliğinin “A” bölümünde sayılan özelliklerden bu Teknik Kılavuzda belirtilen niteliklere aykırı olmayan özellikleri haiz olmalıdır.
- ç) EKÜ’ye kaydedilen veriler üzerinde sonradan silme ve değiştirme işlemi yapılamamalıdır.
- d) EKÜ’nün ana işlemci ile bağlantısının kesilmesi halinde TMC’ler işlem yapamaz hale gelmelidir.

9. Olay Kayıt Özelliği

TMC'lere ait önemli olayların kayıtları, cihaz içerisinde güvenli bir şekilde tutulabilmeli ve Günlük İstatistik Raporunda tanımlanan mesaj formatında GİB'e gönderilebilmelidir.

TMC'lerdeki olay kayıtları aşağıdaki güvenlik özelliklerine sahip olmalıdır:

- a) GMP'de tanımlanan olay kayıtları doğru zaman bilgisi ile alınmalı ve bütünlüğü korunmalıdır. Zaman bilgisi, fiş düzenleyen TMC'lerde "Z" raporu almadan önce e-Belge düzenleyen TMC'lerde ise her gün 23:59:59'da TMC MYS NTP sunucusundan alınmalıdır.
- b) Kaydedilen olay bilgileri günlük özetleriyle birlikte saklanacaktır. Bu bilgiler GİB'e TMC MYS üzerinden iletilebilecektir.
- c) TMC'lerde, en az 90 günlük olay kaydı geriye dönük olarak tutulacaktır.
- ç) TMC'lerde oluşan hatalar, TMC üreticilerine problemlerin teşhisi ve iyileştirmesi için gönderilebilmelidir.

Cihaza ait tutulması gereken olay kayıt bilgileri ve GİB'e iletim yönetimi GMP dokümanında tanımlanmıştır.

10. Fiziksel İletişim Arayüzleri

TMC'ler en az aşağıdaki iletişim arayüzlerine sahip olmalıdır:

- a) TMC'ler, haberleşmeyi sağlamak için hücresel iletişim arayüzüne ve dâhili Wifi ile dâhili Ethernet arayüzlerinden en az birisine sahip olacaktır.
- b) TMC'lerde en az bir adet USB arayüz bulunacaktır.
- c) TMC'lerde GİB tarafından izin verilen harici çevre birimlerinin bağlanması için bir adet RS232 standardında seri arayüz ve bir adet bluetooth arayüz opsiyonel olarak bulunabilir.
- ç) TMC üreticileri haberleşme güvenliği için gerekli önlemleri almaktan sorumludur.

11. PCI Güvenlik Sertifikası

- a) TMC'ler Ödeme Kartları Endüstrisi PIN İşlem Güvenliği Standartlarına göre (Payment Card Industry PIN Transaction Security) PCI-PTS güvenlik sertifikasına sahip olmalıdır. PCI PTS belgesinin, ilgili TMC'nin marka ve modelini ihtiva etmesi zorunludur.
- b) TMC onay müracaatında, ilgili modelin PCI PTS Güvenlik Sertifikası geçerlik süresi kapsamında üretimine, PCI SSC tarafından en az 60 ay süre ile izin verildiğine dair kanıtın sunulması gerekmektedir.
- c) Daha önceden onaylanmış TMC'lerin onay süresi ise en fazla PCI PTS Güvenlik Sertifikası geçerlik süresi kadar uzatılabilecektir. PCI PTS Güvenlik Sertifikasının geçerlilik süresi dolan TMC'lerin onay süreleri uzatılamaz.
- ç) Onay süresi uzatılmayan TMC'lerin satış işlemleri yapılamaz.

12. EMV (Europay, Mastercard, VISA) Sertifikaları

TMC'ler EMV (Europay, Mastercard VISA) sertifikalarına sahip olmalıdır.

TMC'ler temaslı, temassız, HCE/NFC, TR Karekod vb. ödeme işlemlerini desteklemelidir. Buna göre ilgili cihazların temaslı ve temassız ödemeler için aşağıdaki sertifikalara sahip

olmaları zorunludur:

- a) Temaslı ödeme işlemler için EMV Level 1 ve EMV Level 2 sertifikalarına sahip olmalıdır.
- b) Temassız ödeme işlemleri için EMV Level 1 sertifikası ile en az Mastercard, VISA ve TROY'un alt yapısını kullandığı ödeme şemalarına ait Level 2 sertifikalarına sahip olmalıdır.
- c) TMC'ler üzerinde çalışacak bankacılık uygulamaları için zorunlu olan Level 3 sertifikası, TMC'lerin marka ve modeline ait olan Level 1 ve Level 2 sertifikalarına bağlı olarak yapılmalıdır.

13. GPS (Küresel konumlama sistemi)

TMC'ler GPS üzerinden enlem ve boylam bilgilerini içeren konum verisini zaman bilgisi ile birlikte alacak özellikte olmalıdır. Ancak TMC ile bağlantılı olarak kullanılacak taksimetrede yer alan GPS üzerinden söz konusu verilerin alınabilmesi halinde Taksi Mali Cihazda bu özelliğin bulunmasına gerek bulunmamaktadır.

TMC'ler, otoyol ve köprü geçişlerinde ilgili geçişi eş zamanlı ve otomatik olarak entegre oldukları sistem üzerinden almaları durumunda otoyol ve köprü ücretleri otomatik olarak mali belgeye eklenecektir. Ancak belirtilen sistem üzerinden bu bilginin alınmadığı durumda, ilgili ücretin girişinin yapılabilmesi için giriş ekranını aktif etmelidir. Ücretli yol/köprü bilgisi TMC tarafından doğrudan taksimetreden de alınabilir.

TMC'ler, taksinin günlük kat ettiği tüm mesafe bilgisini taksimetreden almalı ve Günlük Satış Raporu'nda göstermelidir.

14. Klavye Ünitesi

TMC'ler kullanım ihtiyaçlarını karşılayacak özellikte ve sayıda tuş takımı ile klavye ünitesine sahip olmalıdır. Bunun yerine sanal klavye de (dokunmatik ekran) kullanılabilir.

15. Dâhili Pil (Zaman bilgisini aktif tutmak için)

TMC'ler içerisinde zaman bilgisini aktif tutacak dâhili pil bulunmalıdır.

16. Dâhili Batarya (Uzun süreli çalışma için)

- a) TMC'ler taksi çalıştığı süre boyunca kesintisiz bir şekilde çalışabilecek yapıda olmalıdır.
- b) TMC'ler bir güç ünitesine bağlı olmaksızın asgari 24 saat bekleme konumunda kalabilmeli ve asgari 200 fiş kesebilecek ya da e-Belge düzenleyebilecek batarya kapasitesine sahip olmalıdır.
- c) TMC'ler harici bir güç kaynağına (taksinin USB, çakmak ünitesi ya da taşınabilir şarj aletleri gibi) sürekli bağlı olarak çalışabilecek ya da bu kaynaklar üzerinden şarj edilebilecek özellikte olmalıdır.
- ç) Taksimetre özellikli TMC'ler, aynı zamanda taksimetre görevini de haiz olacaklarından, ücret hesaplamasına konu yolculuk başladığı andan fiş ya da e-Belge düzenlenene kadar, uyku moduna girmeyecek ve ekranı güncel fiyat bilgisini sürekli gösterecek şekilde çalışmalıdır.

17. Ödeme Sistemleri ve Entegrasyonu

TMC'ler aşağıda tanımlanan ödeme türlerine göre Türk Lirası ve döviz ile işlem yapacak nitelikte olacaktır. İlgili mevzuatın belirlediği kurallar çerçevesinde TMC'lerde dövizle yapılacak işlemlerde, işlemin gerçekleştiği tarihteki TCMB döviz alış kuru baz alınarak Türk Lirası üzerinden fiş ya da e-Belge düzenlenecektir. Ayrıca döviz ile yapılan işlemlerde Fiş üzerinde ya da e-Belgede ayrı bir satırda işlemin döviz cinsinden tutarına da yer verilecektir.

- a) **Nakit:** Banknot ile gerçekleştirilen ödemelerdir.
- b) **Kartlı Ödemeler (Banka/Kredi/Ön Ödemeli Kart):** Bankalar ve 6493 sayılı Kanuna göre lisans almış elektronik para kuruluşları tarafından ihraç edilen ödeme aracı niteliğindeki kartlar ile TMC'den fiziki olarak gerçekleştirilen ödemelerdir. Bahse konu karta ait bilgilerin mobil bir cihaz ile TMC'ye iletilerek gerçekleştirildiği ödemeler de bu gruba dahildir.
- c) **TR Karekod:** TR Karekod ile gerçekleştirilen ödemelerdir.
 - 1) **Kartlı Ödeme:** Karekodun, uygulama aracılığı ile okutulması sonucu yapılan ön ödemeli, banka veya kredi kartları ile gerçekleştirilen ödemelerdir.
 - 2) **Hesap-FAST:** Karekodun, uygulama aracılığı ile okutulması sonucu yapılan banka hesapları arasında havale veya FAST işlemi ile gerçekleştirilen ödemelerdir.
 - 3) **Diğer:** Yukarıda bahsedilen yöntemlerin dışında TR Karekod aracılığı ile gerçekleştirilen ödemelerdir.
- ç) **Hesaptan Para Transferi:** Ödeme hizmeti sağlayıcısı hesapları arasında para transferi olarak gerçekleştirilen ödemelerdir.
- d) **Taksi Çağırma Uygulaması Üzerinden Ödeme:** Yolculuğun sonunda taksimetreden taksi çağırma uygulamasına iletilen tutarın uygulamada tanımlı kullanıcı hesabı üzerinden otomatik olarak çekilmesi ile gerçekleştirilen ödemelerdir.

18. Taksi Mali Cihaz Yazıcısı

- a) TMC'lerin, genişliği 56 mm'den az olmamak üzere bir adet dâhili yazıcıya sahip olması zorunludur.
- b) Fiş düzenleyen TMC dâhili yazıcısından üretilecek fişler ikinci nüsha olarak EKÜ'ye kaydedilecektir.
- c) e-Belge düzenleyen TMC'ler, özel entegratör tarafından oluşturulan e-Belgeyi alıcının talebine göre kağıt veya elektronik ortamda iletilecektir. Kâğıt olarak talep edilen e-Belgelerin çıktısı TMC'nin dâhili yazıcısı üzerinden alınacaktır. Düzenleyene ait nüsha özel entegratör tarafından elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilecektir.

19. Taksi Mali Cihaz Göstergesi/Ekranı

TMC'lerde en az bir adet gösterge/ekran yer almalıdır.

D - Taksi Mali Cihazların Fonksiyonel Özellikleri:

TMC'lerin sahip olması gereken fonksiyonel özellikleri maddeler halinde aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Taksi Mali Cihazların Fonksiyonel Özellikler Tablosu

(X=Zorunlu)

Temel Fonksiyonel Özellikler	Taksimetre ile Bağlantılı Çalışan TMC		Taksimetre Özellikli TMC	
	e-Belge Düzenleyen	Fiş Düzenleyen	e-Belge Düzenleyen	Fiş Düzenleyen
1. Kullanıcı Yönetimi	X	X	X	X
2. Erişim Kontrolü	X	X	X	X
3. Kimlik Doğrulama	X	X	X	X
4. Yazılım Güvenliği	X	X	X	X
5. Güvenli Veri İletimi ve Entegrasyon	X	X	X	X
6. Taksi Mali Cihaz Merkezi Yönetim Sistemi	X	X	X	X

TMC'lerin, yukarıdaki tabloda yer alan ve zorunlu olarak işaretlenen fonksiyonel özellikleri haiz olması gerekmektedir.

1. Kullanıcı Yönetimi

- TMC'lerde kullanıcı, yönetici ve servis yetkilisi olmak üzere 3 kullanıcı tipi tanımlanmalıdır. TMC'lerde birden fazla kullanıcı tanımlanabilecektir.
- TMC'ler, kullanıcı dışında yönetici ve servis tipi kullanıcılar ile mali ve pozitif finansal işlem yapamamalıdır.

2. Erişim Kontrolü

TMC'ler ve TMC MYS'ler verileri saklayacak, işleyecek ve ilgili sistemlere iletecektir. Cihaza erişim yapacak kişiler ve sistemler ile cihazın erişim yapacağı sistemler kontrol altına alınmalıdır.

Buna göre TMC'ler aşağıdaki özellikleri haiz olmalıdır:

- TMC'ler sadece TMC MYS ile iletişim kuracaktır. Ancak e-Belge düzenleyen TMC'ler, üzerinde çalışan kart kabul eden kuruluşa (acquirer) ait bankacılık uygulamalarının, provizyon almak, parametre yüklemek ve bankacılık gün sonu almak gibi işlemler ile sınırlı olmak üzere, kart kabul eden kuruluşlar ile doğrudan bağlantı yapabileceklerdir.
- GMP mesajı ağ (network) iletim seviyesi, TMC MYS'de sonlandırılacak olup, GMP mesajı üzerinde gerekli kontroller yapıldıktan sonra kılavuzlarda tanımlanan formatlarda GIB'e iletilecektir.
- TMC'lere parametre ve ihtiyaç duyulan diğer işlemler, güvenli kanallar üzerinden

yüklenecektir. Ayrıca TMC'lere network üzerinden yazılım yükleme işlemi güvenli kanallar aracılığı ile yapılabilecektir.

- c) TMC'lerde oluşabilecek sorunlardan (sahada yaşanacak cihaz ya da tüm uygulamalardaki manipülasyonlar, alınan ödeme ile düzenlenen mali fiş veya e-Belge arasındaki uyumsuzluklar, fonksiyonel arızalar, usulsüz banka/sadakat uygulama anahtar yüklemeleri, saha operasyon sıkıntıları vb.) TMC üreticileri sorumludur.
- d) TMC'lerin yaşam döngüsünün (Terminal ve Mesaj Yönetim Sistemi) ve TMC MYS donanım ve yazılımlarının yönetimi, yetki ve sorumluluğu münhasıran TMC üreticilerindedir.
- e) Hassas veriler TMC'ler ya da TMC MYS üzerinden, çevrim içi ve anlık olarak ya da çevrim dışı yöntemlerle üçüncü taraflarla kısmen ve/veya tamamen paylaşılamaz ve/veya raporlanamaz. Hassas verilerin yönetiminin ve güvenliğinin sağlanmasından TMC üreticileri sorumludur.
- f) TMC üreticileri, Banka POS uygulamalarının kurulumu için kart kabul eden kuruluşlara (acquirer) iş emri oluşturabilmelerine imkân tanıyan gerekli altyapıyı sağlamak zorundadır. Kart kabul eden Kuruluş (acquirer) dışında herhangi bir kuruluşa; banka POS uygulamasının veya tahsis edilen terminalin yönetimine ya da bu sistemlere müdahale edilmesine yol açabilecek çevrim içi ya da çevrim dışı herhangi bir altyapı sağlayamazlar.

3. Kimlik Doğrulama

TMC'lerin, ilk yapılandırması (cihazın mükellefe satışı, mükellef bilgilerinin cihaza kaydı vb. işlemler), gerektiğinde devre dışı bırakılması gibi hizmetler sadece TMC yetkili servislerince yapılacaktır.

4. Yazılım Güvenliği

TMC ve TMC MYS'lerin işlediği, ilettiği ve sakladığı verinin güvenliği önemlidir. Bu güvenlik büyük oranda TMC mali uygulama yazılımı aracılığı ile sağlanmaktadır. TMC üreticileri cihazlara yazılımları güvenli şekilde yüklemek, yükledikleri yazılımları arşivlemek, yazılım sürümünü takip etmek, yazılım sürümünü tekil olarak ifade eden yazılım özet bilgisi değeri (HASH) oluşturmakla yükümlüdürler. Test merkezleri testini yaptıkları TMC'lerin donanım ve yazılımlarının daha sonra denetlenebilmesi ve kontrol edilebilmesi için gerekli dokümanları oluşturur ve saklar. GİB ihtiyaç duyması halinde incelemek için cihazın mevcut mali uygulama yazılımına ve önceki sürümlerine ait kaynak kodunu isteyebilir.

TMC'lerde yer alan EFT-POS fonksiyonuna ait yazılımların mali uygulama yazılımından bağımsız olarak tek başına çalışmamasını sağlamak TMC üreticilerinin sorumluluğundadır.

Devreye alındığında fonksiyonelliği ve güvenliği test edilmiş olan yazılımın, işletim sisteminin, donanıma ait sürücü ve yazılımların (firmware) zaman içinde doğrudan veya uzaktan erişimle güncellenmesi gerekebilir. Yazılımın güncellenmesinde aşağıdaki kurallar uygulanmalıdır:

- a) Güncellemeler TMC üreticisi tarafından TMC MYS üzerinden yapılmalıdır. TMC MYS sunucuları Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alacak olup, TMC'ler yurt dışında mukim sunucularla hiçbir şekilde iletişim kuramazlar.

- b) Bu güncellemeler sonrasında cihazın fonksiyonelliği ve güvenliği yeniden değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme güncellemeler sonucu etkilenebilecek tüm unsurları kapsamalıdır.
- c) TMC mali uygulama yazılımının ilgili taraflarla güvenli haberleşmesi GMP’de tanımlandığı şekilde olacaktır.
- ç) TMC mali uygulama sürüm numarası, yazılım özet bilgi değeri (HASH) GİB veri tabanındaki değer ile aynı olmak zorundadır.
- d) GİB, TMC mali uygulama yazılımının özet bilgi değerinin dinamik üretilmesini ve bu değerın GİB’e TMC MYS üzerinden gönderilmesini isteyebilir.
- e) TMC üreticisi, TMC’lerin işletim sistemi, uygulama yazılımı ve dosya sistemi gibi kritik unsurlarına onaysız müdahalelerin engellenmesinden ve uzaktan izlenmesinden sorumludur.
- f) TMC yazılımlarının TÜBİTAK tarafından ilk onaylanmasından sonra güncellemesi aşağıdaki şekilde yapılacaktır:
 - 1) Güncellenen yazılım, TMC MYS’nin sayısal imzalama (sign) sertifikası ile imzalanır. İmzalanan yazılımın özet değeri GİB’e güncellemeye ilişkin bir teknik dosya ile bildirilir. GİB gerekli gördüğü durumda yapılan güncellenmenin teknik kılavuza uygunluk testi değerlendirmesi için TÜBİTAK tarafından sayısal olarak imzalanmasını isteyebilir. Cihaz yazılımları hem TÜBİTAK imzalama sertifikası hem de TMC MYS imzalama sertifikası ile denetlenebilecektir.
 - 2) GİB tarafından TÜBİTAK değerlendirmesi istenildiği takdirde; TÜBİTAK tarafından yapılan değerlendirme sonrası, TÜBİTAK tarafından imzalanan ve özeti alınan dosyalar, GİB’e ve ilgili TMC MYS’ye iletmek üzere ilgili TMC üreticisine gönderilir.
 - 3) TMC’ler, imzalanmış mali uygulama yazılımını TMC MYS üzerinden indirmeli, imza kontrolünden sonra yüklemeli veya güncellemelidir.
 - 4) TMC işletim sistemi, imza doğrulama işlemini yaptıktan sonra TMC mali uygulama yazılımının yüklenmesine izin verecektir.
 - 5) Yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak yapılmayan yazılım güncellemelerinin TMC’lere yüklenmesi mümkün bulunmamaktadır.
- g) TMC’lerde, ödeme işlemlerinin, bankacılık uygulamalarının ve bunlara ilişkin parametre, yazılım yükleme ve ihtiyaç duyulan diğer işlemlerin yazılım ve iletişim güvenliği, ulusal ve uluslararası kartlı sistem kuruluşları ve düzenleyicilerin kurallarına uygun olarak sağlanmalıdır.

5. Güvenli Veri İletimi ve Entegrasyon

TMC’ler, TMC MYS üzerinden GİB ile haberleşecektir. Taksimetre ile bağlantılı çalışan TMC’lerin taksimetreler ile yerel bağlantılı olarak entegre olarak çalışması zorunludur. Güvenli veri alışverişinin bu haberleşmelerde sağlanması önemlidir. Bu veri alışverişini aşağıdaki kurallar çerçevesinde yapılmalıdır:

- a) TMC ile TMC MYS arasındaki iletişim GMP’ye uygun olarak yapılacaktır. Buna göre;

- 1) TMC'ler, sadece TMC MYS ile haberleşecektir. TMC üreticileri, TMC'leri yönetme, ayakta tutma, her işlemde cihazdan gelen GMP mesaj bilgilerinin format ve doğruluğunu değerlendirme ile içerisindeki hassas mali verilerin kaynağını, doğruluğunu, değişmezliğini ve bütünlüğünü kontrol etmekten sorumludur.
- 2) TMC'lerin, TMC MYS arasındaki haberleşmesinde şifreleme mekanizması kullanılacaktır.
- 3) TMC'ler, yetkilendirilmiş ESHS tarafından üretilen ve TMC üreticileri tarafından cihaza yüklenmiş sayısal sertifikayı kullanarak kimlik doğrulama, şifreli haberleşme ve veri bütünlüğü kontrolü yapacaktır. Sertifika kontrolünün başarısız olduğu durumlarda cihaz işlem yapamaz hale gelecektir.
- 4) e-Belge düzenleyen TMC'lerin mobil imza, tek kullanımlık şifre, SMS ile kullanıcı doğrulama ya da TMC üreticisinin belirlediği ve TUBİTAK tarafından onaylanmış bir güvenli doğrulama metodu gibi güvenlik yöntemi kullanım zorunluluğu vardır.
- 5) TMC'lerin şifreli haberleşme ve veri bütünlüğü kontrolü GMP'ye uygun olarak yapılacaktır.
- b) TMC MYS ile GİB arasındaki iletişim GİB tarafından belirlenerek TMC Üreticilerine bildirilen yöntemler ile yapılır.
- c) TMC'ler, taksimetreler ile Başkanlık tarafından geliştirilen güvenli ve şifreli iletişim protokolü (GMP) ile haberleşmek zorundadır. Taksimetre özelliği olan TMC'ler taksimetreler ile entegre çalışamaz.
- ç) Taksimetre özelliği olan TMC'lerde taksimetre uygulaması mali uygulamadan bağımsız çalışamaz.
- d) TMC'ler, taksi çağırma uygulaması ile GMP dokümanına uygun olarak entegrasyon yapılmak suretiyle çalışabilir.

6. Taksi Mali Cihaz Merkezi Yönetim Sistemi

TMC MYS, TMC'lere yazılım-parametre yükleme, yazılım güncelleme, bu cihazları ve bu cihazlar ile birlikte veya üzerinde gerçekleştirilen kartlı işlemleri yönetme, cihazlar ile ilgili güvenli anahtar yönetimi gerçekleştirme, ön kontrol işlemlerini yapma, banka uygulaması yazılım ve parametrelerini cihaza yükleme, cihaz yaşam döngüsünü kontrol etme ve yönetme, TMC mesajlarının GİB Teknolojiye ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlara GMP'lerde ve Başkanlıkça yapılan yazılı bildirimlerde belirlenen iletişim protokolleri çerçevesinde aktarılmasını sağlama amacıyla kurulan TMC üreticilerine ait terminal yönetim merkezini ifade eder.

- a) TMC bilgilerinin (kayıt, aktivasyon, hurda, devir vb. işlemlere ait) takip edilmesi, sahadaki TMC'lerin yönetimi hizmetlerini (parametre yükleme, yazılım güncelleme vb. işlemlere ait), bu cihazların üreteceği fiş, e-Belge, mali ve diğer raporların Başkanlıkça belirlenen teknik standartlara uygun olarak gizlilik ve güvenliği sağlanarak toplanması, saklanması, işlenmesi, anlık ve/veya periyodik olarak GİB Teknoloji'ye iletilmesi hizmetlerini gerçekleştiren TMC üreticilerine ait Taksi Mali Cihaz Merkezi Yönetim Sistemi kurmaları

gerekmektedir.

- b) TMC üreticileri, 15/3/2020 tarihli ve 31069 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik uyarınca uygunluk alınan bilgi sistemlerini veya 1/12/2021 tarihli ve 31676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ gereğince uygunluk alınan bilgi sistemlerini veya YN ÖKC mevzuatı kapsamında kurulan ÖKC TSM Merkezlerini, uygunluğuna dair evrakları tevsik etmek koşuluyla, TMC MYS olarak kullanabilirler.
- c) Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 426) kapsamında onay almış ÖKC üreticileri ve Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 507) kapsamında yetkilendirilmiş işletici kuruluşlar dışında TMC üreticisi olmak için müracaatı bulunan firmalar yukarıdaki “b” bendi kapsamında TMC MYS olarak kabul edilen sistemlerden birini kurmak zorundadırlar.
- ç) TMC MYS sunucuları Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde bulunmak zorundadır.
- d) TMC MYS’ler yurt dışı sunuculara bağlanamaz ve yurt dışı sunuculardan bağlantı kabul edemezler. Mali ve finansal verilerin korunması ve atakların engellenmesi amacıyla yurt dışı sunucuların TMC MYS sunucularına erişimi engellenmelidir. Gerekçeleri ile Başkanlığa başvuru yapılması ve izninin alınması kaydı ile TMC MYS’nin yurt dışı sunuculara erişim sağlaması mümkündür.
- e) TMC MYS’lerdeki hassas verilerin yönetiminin ve güvenliğinin sağlanması TMC üreticilerin sorumluluğundadır. Hassas veriler çevrim içi ve anlık olarak ya da çevrim dışı yöntemlerle üçüncü taraflarla kısmen ve/veya tamamen paylaşılamaz ve/veya raporlanamaz. Hassas verileri kısmen ya da tamamen üçüncü taraflara ileten ve/veya raporlayan Taksi Mali Cihaz üreticileri hakkında kanunlarda öngörüldüğü şekilde işlem tesis edilir.

E - Mali Belgeler:

TMC'ler "Fiş Düzenleyen TMC" ve "e-Belge Düzenleyen TMC" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. TMC'ler türüne göre düzenlemesi gereken mali belge ve raporları aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak oluşturacaklardır:

- a) Fiş düzenleyen TMC'ler günlük hafıza, mali hafıza ve EKÜ'ye sahiptir. Bu cihazlardan düzenlenen fiş ve mali raporların düzenlenme ve günlük hafıza, mali hafıza ve EKÜ'ye kayıt esasları aşağıdaki gibidir:
 - 1) TMC'lerde her fiş sonlandığında fiş toplamı ve toplam KDV değeri anlık olarak günlük hafızaya kayıt edilecektir. İstenildiğinde bu veriler GİB Teknolojiye anlık veya günlük olarak TMC MYS aracılığı ile iletilecektir.
 - 2) TMC'nin dâhili yazıcısından üretilen fiş bilgileri ikinci nüsha olarak EKÜ'ye kaydedilecektir.
 - 3) Bilgiler satış fişinin düzenlendiği anda kümülatif olarak mali hafızaya kaydedilecektir. Mali hafıza negatif işlem kabul etmeyecek, sadece pozitif işlem kabul edecek şekilde olmalıdır.
 - 4) Günlük hafızada, EKÜ'de ve mali hafızada yer alan verilerin değiştirilmesi engellenecek ve bu bilgiler hiçbir şekilde silinemeyecektir.
- b) e-Belge düzenleyen TMC'lerden düzenlenen e-Belgeler ve mali raporlar TMC MYS ve özel entegratörler üzerinde kayıt edilerek saklanacak olup, bunların düzenlenme ve kayıt esasları aşağıdaki gibidir:
 - 1) e-Belge düzenleyen TMC tarafından yapılan tüm mali ve finansal işlemlerin, TMC üreticisinin sorumluluğunda ve özel entegratör aracılığıyla anlık olarak, mevzuatta öngörülen elektronik belgelere dönüştürülmesi ve düzenlenen bu belgenin 509 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinin V.5. e-Belgelerin Düzenlenmesi ve Teslimi bölümünde belirtilen usul ve esaslara göre muhatabına iletilmesi zorunludur.
 - 2) e-Belge'lerin düzenlenmesi, iletilmesi, sunulması, erişime açılması, raporlanması, saklanması vb. süreçlerdeki sorumluluk, asli olarak TMC üreticisinde olmakla birlikte özel entegratör kuruluşların da TMC üreticisi ile birlikte Başkanlığa karşı müşterek ve müteselsil sorumluluğu bulunmaktadır. e-Belge düzenleyen TMC üreticisi, TMC mali uygulamasını anlaşımlı olduğu özel entegratör kuruluş/kuruluşlar ile entegre etmek ve kesintisiz şekilde çalıştırılmasını temin etmek zorundadır. TMC'nin çevrim içi çalışması esastır. Bir başka ifade ile TMC üzerinden gerçekleştirilen mali ve finansal işlemlerin tamamlanmasıyla birlikte, e-Belge oluşturulmasına ilişkin bilgilerin TMC Mali Uygulama aracılığıyla anlık olarak özel entegratör kuruluşa iletilmesi ve yine anlık olarak e-Belge oluşturularak müşteriye elektronik veya kâğıt ortamda iletiminin/sunumunun gerçekleştirilmesi zorunludur. Bununla birlikte, TMC ile özel entegratör sistemleri arasındaki iletişimin ve özel entegratörün e-Belge servislerinin aylık %99,75 kullanılabilirlik oranı ile hizmet sunacak alt yapıya sahip olması gerekmektedir. Özel entegratör ile çevrim içi olunmayan durumlarda TMC'nin mali ve finansal işlemleri gerçekleştirmemesi; çevrim içi olunması ile birlikte mali ve finansal işlemler ile bunlara bağlı olarak ilgili e-Belge düzenleme işleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Uçtan uca güvenli çalışma esaslarını tanımlaması, oluşturması ve taahhüt etmesi koşuluyla,

sistemin çevrim dışı çalışmasına yönelik usuller hususunda da Başkanlıktan izin alınmalıdır. Bu durumda TMC üreticileri, Çevrim Dışı Sistem Mimarisini ve Çevrim Dışı İş Akışlarını ayrı bir doküman ile Başkanlığa sunacak ve uyumluluk onayı alacaktır.

- 3) TMC tarafından düzenlenen e-Belgeler, ödeme türü ve detaylarına (ilgili mevzuatında belirtilen şekilde) ilişkin bilgileri de içermelidir. Ödeme kredi kartı/banka kartı gibi slip belgesi ile belgelendirilmesi gereken ödeme tipi ile yapılmış ise, bu ödemeye dair slipte yer alan temel ödeme bilgileri de e-Belgenin içerisinde bulunmalıdır.
 - 4) Bunun yanı sıra, her e-Belge üzerinde işlemi gönderen TMC Mali Uygulamasının sürüm numarası da yer almak zorundadır.
 - 5) Müşterinin e-Belge çıktısını talep etmesi halinde elektronik ortamda oluşturulan e-Belgenin TMC'den çıktısı alınarak müşteriye verilmesi gerekmektedir.
 - 6) e-Belge düzenleyen TMC üreticisi ve bu kuruluşla birlikte çalışacak özel entegratör kuruluşları, TMC tarafından düzenlenen e-Belgelerin, değiştirilemeyecek ve silinemeyecek şekilde ilgili vergi mevzuatında öngörülen sürelerde muhafaza edilmesini taahhüt etmeli ve sağlamalıdır. Bu işlemlerin sorumluluğu, asli olarak e-Belge düzenleyen TMC üreticisinde olmakla birlikte özel entegratör kuruluşların da Başkanlığa karşı e-Belge düzenleyen TMC üreticisi ile birlikte müşterek ve müteselsil sorumluluğu bulunmaktadır.
 - 7) TMC her e-Belge imzalanarak sonlandırıldığında, hizmet ifasına ait özet verileri, TMC MYS sunucularında bulunan veri tabanına kayıt eder.
 - 8) TMC, TMC MYS'de düzenlenen son günlük satış rapor oluşturulduktan sonra, özel entegratörde yer alan kayıtları kontrol etmeli ve mali verilerde mutabakatsızlık olması durumunda, ilgili mutabakatsızlık ile ilgili otomatik olarak bir rapor düzenlemeli ve GİB Teknoloji'ye en geç altı saat içinde bildirimde bulunmalıdır.
 - 9) TMC MYS ve özel entegratörlerde kaydedilmiş olan verilere erişimin gerekmesi durumunda, bu alana sadece TMC üreticisi tarafından yetkilendirilmiş kişiler tarafından erişim sağlanabilecektir. Bu yetkili kişilerin yaptığı tüm iş ve işlemlerin zaman damgalı olacak şekilde log kaydı tutulacaktır.
 - 10) TMC MYS üzerine yazılan verilerin silinmesine ve değiştirilmesine izin vermeyen yapıda olmalıdır. TMC MYS'ler bu amaçla yapılacak iç ve dış/siber saldırılara karşı güvenlik önlemlerini almış olmalıdır.
- c) TMC'lerden fiş, e-Belge ve mali raporlar, Taksi Mali Cihazlardan Düzenlenecek Fiş, e-Belge ve Rapor Formatları Teknik Kılavuzunda yer aldığı şekilde düzenlenecektir.

F - Mali Raporlar:

TMC'ler, gerçekleştirdikleri hizmet ifalarına ait verileri içeren aşağıdaki mali raporları destekleyecek nitelikte olmalıdır.

- a) Fiş düzenleyen TMC'ler, "X" Raporu, "Y" Raporu, "Z" Raporu, "Mali Hafıza Raporu", "EKÜ Raporları", "Günlük Rapor", ve GİB tarafından belirlenecek diğer mali raporları oluşturabilecek özellikte olacaktır. Fiş düzenleyen TMC'ler "Z" Raporu, "Günlük Rapor", ve GİB tarafından belirlenecek diğer mali raporları GMP dokümanına uygun olarak TMC MYS üzerinden GİB'e gönderebilmelidir.
- b) e-Belge düzenleyen TMC'ler, TMC MYS üzerindeki veri tabanında yer alan bilgilerden, "Günlük Satış Raporu", "Günlük Rapor", ve GİB tarafından belirlenecek diğer mali raporları oluşturabilecek özellikte olacaktır. e-Belge düzenleyen TMC'ler "Günlük Satış Raporu", "Günlük Rapor", ve GİB tarafından belirlenecek diğer mali raporları GMP dokümanına uygun olarak TMC MYS üzerinden GİB'e gönderebilmelidir.
- c) GİB istenilen verileri ve parametreleri TMC'lere TMC MYS aracılığı ile gönderebilmelidir. İlgili veriler GMP dokümanında yer alan güvenlik yöntemine uygun olarak gönderilecektir.
- ç) GİB, belirleyeceği verilerin mükellefler bazında anlık olarak gönderilmesini de isteyebilir.
- d) TMC'ler, sadece yetkilendirilmiş kişiler tarafından kullanılmak üzere hazırlanan denetim menüsünden GİB'in belirleyeceği formata uygun "Denetim Raporu"nu sunabilecek özelliğe sahip olmalıdır. Denetim menüsünden oluşturulan raporun, hafıza birimlerinde saklanmasına gerek yoktur. Denetim Raporu asgari olarak aşağıdaki bilgileri ihtiva etmelidir:
 - 1) Rapor başlığı (Fiş no, tarih, saat bilgisi)
 - 2) Mükellefe ait bilgiler (Ad-Soyadı, VKN, adres vb.)
 - 3) Cihaza ait bilgiler (Aktivasyon tarihi, firma kodu, sicil no vb.)
 - 4) Cihaza ait mali uygulama versiyon bilgisi (Sürüm, tarih ve özeti)
 - 5) Cihaza ait EKÜ bilgisi (Tipi, no.su, kalan satır)
 - 6) Cihazın bağlı çalıştığı özel entegratör bilgisi
 - 7) Cihaza ait mali hafıza bilgisi (Kalan gün sayısı)
 - 8) Cihazda yüklü bankacılık uygulamalarına ait bilgiler
 - 9) Cihazla eşleştirilen taksimetre bilgisi (marka, model ve seri numarası)
 - 10) Cihazda tanımlı hizmet kalemlerinin ve KDV oranların listesi
 - 11) Cihazın kullanıldığı tarih itibarıyla gerçekleştirilen her bir satış fişinin üzerinde yer alan toplam satış ve KDV tutarlarının birikimli (kümülatif) toplamaları
 - 12) Cihazın kullanıldığı tarih itibarıyla kesilen toplam fiş sayısı

- 13) Cihazın kullanıldığı tarih itibarıyla düzenlenen her bir e-Belge türüne ait toplam satış tutarları ile KDV tutarlarının birikimli (kümülatif) toplamları
- 14) Cihazın kullanıldığı tarihi itibarıyla türlerine göre düzenlenen toplam e-Belge sayısı

G - Taksi Mali Cihazlar ile TMC MYS ve GİB arasındaki iletişim:

TMC'lerin yaşam döngüsünü ve uygulanacak vergi oranlarını yönetmek amacıyla uçtan uca bir veri yönetim yapısı vardır. Bu yapının yönetimi aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak yapılmalıdır:

- a) TMC üreticileri, TMC'lerin mükellefin NACE koduna uygun olarak GİB tarafından belirlenen KDV oranları ile çalışmasını sağlayacak altyapıyı kurmak zorundadır. GİB tarafından KDV oranları değiştirildiğinde ya da yeni bir vergi tanımlandığında TMC'ler otomatik olarak oranları güncellemek ve güncellenen oranlar ile işlem yapmak zorundadırlar.
- b) TMC üreticileri; mükelleflerin TMC kullanıp kullanamayacaklarını, aktif mükellef olup olmadıklarını GİB Teknoloji tarafından sağlanan altyapı üzerinden sorgulayarak işlem yapmak zorundadırlar. TMC üreticileri, yetkili servisleri tarafından yapılacak kayıt işlemlerinden münhasıran sorumludurlar.
- c) TMC'lerin, GİB Teknolojiye kaydı, kayıtlı TMC'lerin satışı, TMC'lerin kullanıma açılması (Aktivasyonu), TMC'lerin banka uygulaması yüklenmesi durumunda banka aktif duruma geçişi (Banka Aktif), kullanılmış TMC'lerin satışı veya devri, TMC'lerin geçici olarak kullanım dışı bırakılması (Kapatılması), vergi mükellefiyeti sona erdiği halde cihazlarını kapalı durumuna getirmeyen mükelleflerin TMC'lerinin GİB tarafından bildirilecek terk listelerine dayanarak "Terk Kapalı" durumuna alınması (Terk Kapalı), aktif bir banka uygulaması yüklenmemesi durumunda TMC'lerin banka kapalı duruma alınması (Banka Kapalı), TMC'lerin hurdaya ayrılması, TMC'lerin servis hizmetleri, daha önceden satışı yapılan cihaz bilgilerinin kayıt işlemleri bu maddede tanımlandığı şekilde yapılacaktır.

TMC MYS'den GİB Teknolojiye gönderimi gerçekleştirilecek veriler aşağıdaki gibidir.

Her bir veri formatı ilerleyen bölümlerde ayrı başlıklar altında detaylandırılmıştır.

• Taksi Mali Cihaz Kayıt Bilgisi (TMC MYS → GİB Teknoloji)

TMC'lere ilişkin olarak cihazların marka, model, firma kodu ve sicil numaraları itibarıyla hazırlanacak TMC Kayıt Listesi GİB Teknolojiye TMC MYS aracılığı ile iletilecektir.

TMC MYS tarafından "TMC Kayıt Bilgisi" ile GİB Teknoloji'ye iletilen her bir TMC, GİB Teknolojide "KAYITLI" durum kodu ile kayıt altına alınır. "KAYITLI" durumda olan bir cihazın henüz satılmadığı, üretici firma veya bayi stokunda olduğu değerlendirilir. Cihazın yaşam döngüsüne başlayabilmesi için bir mükellefe satışı ve akabinde yetkili servis marifeti ile cihazın mali aktivasyonunun sağlanması gerekir. Cihazın kullanımına devam edilebilmesi için en geç 30 gün içerisinde en az bir banka veya kuruluş ile üye iş yeri anlaşması yapılarak aktif bir uygulama yüklenmesi gerekmektedir.

Aktivasyon işlemini sağlayacak yetkili servis personeli, ilgili cihaza ait TMC seri numarası ile cihazın TMC üreticisi tarafından kayıtlı olduğunu kontrol ederek

aktivasyon işlemine başlayabilir.

- **Taksi Mali Cihaz Durum Bilgisi (TMC MYS → GİB Teknoloji)**

TMC'lerin durum geçişleri aşağıdaki usul ve esaslar uyarınca yapılacak ve GİB Teknolojiye TMC MYS aracılığı ile iletilecektir.

a) Kayıtlı TMC'lerin Satışı

- 1) TMC'lerin satışı, TMC üreticileri veya bayileri tarafından yapılır. TMC üreticileri veya bayileri TMC satışlarını "TMC Kayıt Listesi"ni esas alarak gerçekleştirecek ve "TMC Kayıt Listesi"nde yer almayan TMC'lerin satışı yapılmayacaktır.
- 2) TMC üreticileri veya bayilerinin TMC satışları ile ilgili olarak TMC MYS ile kuracakları iletişim, bu amaçla kurulan sistemler vasıtasıyla elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.
- 3) TMC üreticileri veya bayileri tarafından satış işlemi gerçekleştirilmeden önce GİB'in internet sitesinden alıcının (müşteri) Vergi Kimlik Numarası (VKN) girilerek, müşterinin faal mükellef ve TMC kullanma yükümlüsü olup olmadığı ile faaliyet kodunun sorgulanması gerekmektedir.
- 4) Sorgulama sonucu faal mükellef ve TMC kullanma yükümlüsü olduğu anlaşılanlara araç ruhsatı, kimlik veya yetki belgesi tespiti yapıldıktan sonra cihaz ruhsatnamesinin ilgili bölümleri doldurulacak ve düzenlenecek fatura ile TMC satış işlemi gerçekleştirilecektir.
- 5) İşlemlerin tamamlanmasını müteakip mükellef, cihazın kullanıma açılması (aktivasyon işlemi) için TMC yetkili servisine yönlendirilecektir.
- 6) TMC üreticileri veya bayileri, yukarıda açıklandığı şekilde satışını yaptıkları TMC'lere ilişkin olarak TMC MYS'nin ilgili ekranına; satışa dair tanzim edilen faturanın tarih ve seri/sıra numarası ile alıcının VKN'sini (veya TCKN'sini), ad-soyadı/ünvanı ve plaka bilgisi ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adres Kayıt Sistemine kayıtlı adresini girmek suretiyle satış işlemi sonuclandıracaklardır.
- 7) TMC üreticileri veya bayilerinin bu şekilde TMC MYS'e yaptıkları kayıtlar, bu merkezler tarafından muhafaza edilecektir.

b) Taksi Mali Cihazların Kullanıma Açılması (Aktivasyonu)

- 1) Mükelleflere satılan TMC'lerin aktivasyonu, TMC üreticilerinin yetkili servisleri tarafından yapılır.
- 2) Yetkili servisler, TMC MYS'de bulunan "TMC Kayıt Listesi" ve satış kayıtları üzerinde gerekli kontrolleri yaparak TMC MYS'ye istenilen bilgileri girerek cihazın aktivasyon işlemi gerçekleştirir.
- 3) TMC MYS'de oluşan "TMC " kayıtları, GİB Teknolojiye gönderilerek kayıt altına alınır.
- 4) TMC'ler aktivasyon işlemi takiben kullanılmaya başlanabilecektir.

c) Taksi Mali Cihazların Banka Aktif ve Banka Kapalı Durumu

- 1) Üye işyeri anlaşmalarının sonlandığı (kartla ödeme imkânının kalmaması durumunda) tarihi takip eden 15 gün içerisinde en az bir banka uygulaması

yüklenmemesi durumunda söz konusu cihazlar “BANKA KAPALI” durumuna alınarak işlem yapılamaz hale getirilecektir.

- 2) Banka uygulamasının yüklenmesi sonrası “BANKA AKTİF” durumuna alınarak işlem yapılabilecektir.

ç) Kullanılmış Taksi Mali Cihazların Satışı veya Devri

- 1) Kullanılmış TMC’ler, TMC kullanma yükümlülüğü olan bir başka mükellefe satılabilir veya devredilebilir.
- 2) Kullanılmış TMC’lerin satış veya devir işlemleri TMC üreticilerinin yetkili servisleri aracılığıyla gerçekleştirilir.
- 3) Kullandıkları TMC’leri satmak veya devretmek isteyen mükellefler alıcı ile birlikte yetkili servislere yazılı olarak başvuruda bulunurlar.
- 4) Yetkili servisler tarafından, satış/devir işlemi gerçekleştirilmeden önce GİB’in internet sitesinden alıcının VKN’si girilerek, faal mükellef, TMC kullanma yükümlüsü olup olmadığı ve faaliyet kodu ile sorgulanır.
- 5) Sorgulama sonucu faal mükellef ve TMC kullanma yükümlüsü olduğu anlaşılanlara araç ruhsatı, kimlik veya yetki belgesi tespiti yapıldıktan sonra cihaz ruhsatnamesinin ilgili bölümleri doldurulacak ve düzenlenecek fatura ile TMC satış/devir işlemi gerçekleştirilecektir.
- 6) Sorgulamayı takiben yetkili servisler tarafından;
 - a) Fiş düzenleyen TMC’de satış/devir anına kadar cihaza kayıt edilmiş olan ve satıcıya ait bulunan mali verileri ihtiva eden son “Z” raporunun alınıp GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır.
 - b) e-Belge düzenleyen TMC’de satış/devir anına kadar cihaza kayıt edilmiş olan ve satıcıya ait bulunan mali verileri ihtiva eden son “Günlük Satış Raporu”nun alınıp GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır.
- 7) Yetkili servisler, kullanılmış cihazların satış/devir işlemleri sırasında, fiş düzenleyen TMC’lerin mali hafızasını, hiçbir şekilde değiştirme veya çıkarma gibi bir işleme tabi tutamazlar.
- 8) Satıcı tarafından düzenlenecek faturaya istinaden cihaz, ilgili bölümlerinin yetkili servis tarafından doldurulacağı ruhsatname ve kullanma kılavuzu ile birlikte alıcıya teslim edilir.
- 9) Yetkili servis, TMC MYS’nin ilgili ekranına, satışa/devre konu TMC ile satıcı ve alıcı bilgilerini girmek suretiyle cihazın satış/devir işlemini gerçekleştirir ve satıcı aktivasyon kaydını kapatarak cihazı alıcı adına aktivasyon işlemini gerçekleştirir.
- 10) Yetkili servislerce yukarıda açıklandığı şekilde gerçekleştirilen kullanılmış TMC satış/devir ve aktivasyon kayıtları, TMC MYS tarafından elektronik ortamda GİB Teknolojiye iletilir.

d) Taksi Mali Cihazların Geçici Olarak Kullanım Dışı Bırakılması (Kapatılması)

- 1) Mükellefler işi bırakma veya sair nedenlerle sahibi oldukları TMC’leri, ileride tekrar kullanmak veya satmak gibi amaçlarla kullanıma kapatmaları halinde, TMC’lerin kullanıma kapatma işlemleri TMC firmalarının yetkili servisleri tarafından yapılır.
- 2) Yetkili servisler tarafından, kullanıma kapatma anına kadar;

- a) Fiş düzenleyen TMC’de kayıtlı olan mükellef mali bilgilerini ihtiva eden son “Z” raporunun alınıp elektronik ortamda GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır. Bunu takiben TMC MYS’de tutulan “TMC”ye kapatma şerhi düşülerek cihaz kullanıma kapatılır.
- b) e-Belge düzenleyen TMC’de kayıtlı olan mükellef mali bilgilerini ihtiva eden son “Günlük Satış Raporu”nun alınıp elektronik ortamda GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır. Bunu takiben TMC MYS’de tutulan “TMC”ye kapatma şerhi düşülerek cihaz kullanıma kapatılır.
- 3) Kullanıma kapatılan cihazın satılmak veya tekrar kullanılmak istenmesi halinde alıcı mükellef sorgusu, aktivasyon ve benzeri işlemler tekrardan yapılır.

e) Terk Kapalı Durumu

- 1) Vergi mükellefiyeti sona erdiği halde “KAPALI” durumuna getirilmeyen mükelleflerin TMC’lerinin GİB tarafından bildirilecek terk listelerine dayanarak 5 gün içerisinde “TERK KAPALI” durumuna alınmasıdır. İlgili durumda, GİB Teknoloji tarafından bildirilen terk listelerine dayanarak TMC üreticisi tarafından GİB Teknolojiye iletilecek “TMC Aktivasyon Listesi”nde ilgili cihazların durumu “TERK KAPALI” olarak belirtilmelidir.
- 2) “Terk Kapalı” durumunda bulunan TMC’lerin yeniden “Aktif” hale getirilmeden önce mükellefiyet sorgulanması yetkili servisler tarafından yapılacaktır. Sorgu sonucunda mükellefiyet durumu terk ise cihaz aktivasyonu yapılamayacaktır.

f) Taksit Mali Cihazların Kayıp Çalıntı Durumu

- 1) TMC’nin çalınması veya kaybolması durumunda, cihaz sahibi mükellefin ilgili TMC üreticisi firmaya ileteceği “gerekli mahkeme kararı” ve beyanı üzerine, TMC’lerin “Kayıp/Çalıntı” durumuna geçişi sağlanabilir. İlgili durumda, TMC MYS tarafından GİB Teknolojiye iletilecek “TMC Aktivasyon Listesi”nde ilgili cihazların durumu “Kayıp/Çalıntı” olarak belirtilmelidir.
- 2) “Kayıp/Çalıntı” durumundaki TMC’ler “Hurda” gibi değerlendirilir ancak “Hurda” dâhil diğer bir duruma geçişlerine izin verilmez.
- 3) Mahkeme kararı ile kayıp veya çalıntı ilan edilmiş bir TMC’nin, işler ve sağlam vaziyette bulunması halinde dahi durumu değiştirilemez ve cihaz tekrar kullanıma alınamaz.

g) Taksit Mali Cihazların Hurdaya Ayrılması

- 1) Mükellefler işi bırakma, TMC kullanım mecburiyeti dışında kalma, yeni bir TMC alma ve benzeri nedenlerle sahibi oldukları cihazları hurdaya ayırmaları halinde, TMC’lerin hurdaya ayrılma işlemleri cihazın üreticisi olan TMC firmasına ait yetkili servisler tarafından yapılır.
- 2) Yetkili servisler tarafından cihazın hurdaya ayrılacağı zamana kadar;
 - a) Fiş düzenleyen TMC’de kayıtlı olan mükellef mali bilgilerini ihtiva eden son “Z” raporunun alınıp elektronik ortamda GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır. Bunu takiben TMC MYS’de tutulan “TMC Aktivasyon Listesi” ne “HURDA” şerhi düşülerek cihaz hurdaya ayrılır.

b) e-Belge düzenleyen TMC’de kayıtlı olan mükellef mali bilgilerini ihtiva eden son “Günlük Satış Raporu”nun alınıp elektronik ortamda GİB Teknolojiye iletilmesi sağlanır. Bunu takiben TMC MYS’de tutulan “TMC Aktivasyon Listesi” ne “HURDA” şerhi düşülerek cihaz hurdaya ayrılır.

3) Hurdaya ayrılan cihazın ruhsatnamesi iptal edilir. Söz konusu cihaz tamir edilerek bir başkasına satılamaz veya bir daha kullanıma açılmaz.

- **Taksi Mali Cihaz Sayısal Sertifika Bilgisi (TMC MYS → GİB Teknoloji)**

TMC’lere ait sertifika bilgilerinin (public key) GİB Teknolojiye iletilmesinin temini bu bilgi ile sağlanmaktadır.

- **Yetkili Servis Bilgisi (TMC MYS → GİB Teknoloji)**

TMC’lerin aktivasyon, devir, kapama, hurda vb. işlemlerini yapmayı haiz “TMC Yetkili Servis Listesi” ne aşağıdaki bilgiler ile sağlanmaktadır.

- a) Yetkili servis firma unvanı
- b) Yetkili servis firma VKN’si
- c) Yetkili kişi ad-soyadı bilgisi
- ç) Yetkili kişi TCKN’si
- d) Yetkili servis/kişi faaliyet il kodu
- e) Yetki başlangıç tarihi
- f) Yetki sona erme tarihi
- g) Durum bilgisi (0: Yetki yok, 1: Yetki var)

- **Taksi Mali Cihaz Veri Güncelleme Bilgisi (TMC MYS → GİB Teknoloji)**

TMC'lere ait genel bilgilerin GİB Teknolojide güncellenmesi bu bilgi ile sağlanmaktadır.

- 1) Yapılan entegrasyonlar kapsamında, TMC durum bilgileri için aşağıdaki tabloda yer alan durum kod bilgileri kullanılmaktadır.

Durum Adı	Durum Açıklaması	Durum Kodu
Kayıtlı	Firma tarafından üretilmiş ve kullanıma hazır TMC'yi ifade eder. Cihazın GİB Teknolojide kaydı bu durum kodu ile sağlanır. Cihaz bu durumda işlem yapamaz.	0
Aktif	TMC'nin mali aktivasyonunun yapılarak mükellef tarafından kullanımına başlanılmasını ifade eder. Cihaz bu durumda aktif bir banka uygulaması olmaksızın en fazla 30 gün işlem yapabilir.	1
Banka Aktif	Mükellefler tarafından kullanılan TMC'lere en az bir banka veya kuruluş ile üye iş yeri anlaşması yaparak aktif bir uygulama yüklenmesi durumudur.	6
Devir	Farklı bir mükellefe devredilmiş olan TMC'nin, ilgili mükellef tarafından kullanılmaya başlanılmasını ifade eder. Cihaz bu durumda aktif bir banka uygulaması olmaksızın en fazla 30 gün işlem yapabilir.	2
Kapalı	TMC'nin sahibi mükellefin ticari faaliyetini sonlandırması (iş bırakması) ve/veya TMC'yi farklı bir mükellefe devretmesi öncesinde, cihazın mevcut sahibi olan mükellef üzerinden kapatılmasını ifade eder. Cihaz bu durumda işlem yapamaz.	3
Banka Kapalı	TMC'lere en az bir banka veya kuruluşuna ait aktif bir uygulama yüklenmemesi durumudur.	7
Terk Kapalı	Mükellefiyetin terk durumunda olması halinde TMC'lerin GİB tarafından bildirilecek terk listelerine dayanarak 5 gün içerisinde terk kapalıya alınması durumudur.	8
Hurda	TMC'nin hurdaya ayrılmasını ifade eder. Cihazın erişebileceği son durumdur. Cihaz bu durumda işlem yapamaz.	4
Kayıp/Çalıntı	TMC'nin kaybolması veya çalınmasını ifade eder. Cihazın bu durumda işlem yapması suistimali işaret eder.	5

Tablo 1: TMC Durum Kodları

- 2) TMC Durum Geçişleri, "TMC Kayıt Bilgisi" ile GİB Teknolojide kayıt altına alınan her bir TMC için, "TMC Durum Bilgisi" ile cihazların mevcut durumlarından diğer durumlara geçişi sağlanmaktadır. Ancak bu geçişler belirli kısıt ve kurallar dâhilinde gerçekleştirilebilir.
- 3) Her bir cihaz durumunun detaylı açıklaması ve TMC'nin mevcut durumundan diğer durumlarına geçiş imkânları aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.
- 4) Kılavuza göre izin verilmeyen ancak geçerli bir sebep ile gerçekleştirilmesine gerek duyulan durum geçişleri için TMC üreticisi tarafından Başkanlığa yazılı olarak resmi başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Mevcut Durum	Yeni Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Aktif	Evet
Kayıtlı	Banka Aktif	Hayır
Kayıtlı	Hurda	Evet
Kayıtlı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Kayıtlı	Devir	Hayır
Kayıtlı	Kapalı	Hayır
Kayıtlı	Banka Kapalı	Hayır
Kayıtlı	Terk Kapalı	Hayır

Tablo 2: Kayıtlı Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Yeni Durum	Geçiş İmkânı
Aktif	Kayıtlı	Hayır
Banka Aktif	Kayıtlı	Hayır
Hurda	Kayıtlı	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Kayıtlı	Hayır
Devir	Kayıtlı	Hayır
Kapalı	Kayıtlı	Hayır
Banka Kapalı	Kayıtlı	Hayır
Terk Kapalı	Kayıtlı	Hayır

Tablo 3: Diğer Durumlardan Kayıtlı Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Aktif	Banka Aktif	Evet
Aktif	Hurda	Evet
Aktif	Kayıp/Çalıntı	Evet
Aktif	Devir	Hayır
Aktif	Kapalı	Evet
Aktif	Banka Kapalı	Evet
Aktif	Terk Kapalı	Evet
Aktif	Kayıtlı	Hayır

Tablo 4: Aktif Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Aktif	Evet
Banka Aktif	Aktif	Evet
Hurda	Aktif	Hayır
Kayıp Çalıntı	Aktif	Hayır
Devir	Aktif	Hayır
Kapalı	Aktif	Evet
Banka Kapalı	Aktif	Hayır
Terk Kapalı	Aktif	Evet

Tablo 5: Diğer Durumlardan Aktif Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Banka Aktif	Aktif	Evet
Banka Aktif	Hurda	Evet
Banka Aktif	Kayıp Çalıntı	Evet
Banka Aktif	Devir	Hayır
Banka Aktif	Kapalı	Evet
Banka Aktif	Banka Kapalı	Hayır
Banka Aktif	Terk Kapalı	Evet
Banka Aktif	Kayıtlı	Hayır

Tablo 6: Banka Aktif Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Banka Aktif	Hayır
Aktif	Banka Aktif	Evet
Hurda	Banka Aktif	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Banka Aktif	Hayır
Devir	Banka Aktif	Evet
Kapalı	Banka Aktif	Hayır
Banka Kapalı	Banka Aktif	Evet
Terk Kapalı	Banka Aktif	Hayır

Tablo 7: Diğer Durumlardan Banka Aktif Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kapalı	Kayıtlı	Hayır
Kapalı	Aktif	Evet
Kapalı	Banka Aktif	Hayır
Kapalı	Banka Kapalı	Hayır
Kapalı	Terk Kapalı	Evet
Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Kapalı	Hurda	Evet
Kapalı	Devir	Evet

Tablo 8: Kapalı Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Kapalı	Hayır
Aktif	Kapalı	Evet
Banka Aktif	Kapalı	Evet
Banka Kapalı	Kapalı	Evet
Terk Kapalı	Kapalı	Evet
Kayıp/Çalıntı	Kapalı	Hayır
Hurda	Kapalı	Hayır
Devir	Kapalı	Evet

Tablo 9: Diğer Durumlardan Kapalı Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Banka Kapalı	Kayıtlı	Hayır
Banka Kapalı	Aktif	Hayır
Banka Kapalı	Banka Aktif	Evet
Banka Kapalı	Kapalı	Evet
Banka Kapalı	Terk Kapalı	Evet
Banka Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Banka Kapalı	Hurda	Evet
Banka Kapalı	Devir	Hayır

Tablo 10: Banka Kapalı Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Banka Kapalı	Hayır
Aktif	Banka Kapalı	Evet
Banka Aktif	Banka Kapalı	Hayır
Kapalı	Banka Kapalı	Hayır
Terk Kapalı	Banka Kapalı	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Banka Kapalı	Hayır
Hurda	Banka Kapalı	Hayır
Devir	Banka Kapalı	Evet

Tablo 11: Diğer Durumlardan Banka Kapalı Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Terk Kapalı	Kayıtlı	Hayır
Terk Kapalı	Aktif	Evet
Terk Kapalı	Banka Aktif	Hayır
Terk Kapalı	Kapalı	Evet
Terk Kapalı	Banka Kapalı	Hayır
Terk Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Terk Kapalı	Hurda	Evet
Terk Kapalı	Devir	Hayır

Tablo 12: Terk Kapalı Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Terk Kapalı	Hayır
Aktif	Terk Kapalı	Evet
Banka Aktif	Terk Kapalı	Evet
Kapalı	Terk Kapalı	Evet
Banka Kapalı	Terk Kapalı	Evet
Kayıp/Çalıntı	Terk Kapalı	Hayır
Hurda	Terk Kapalı	Hayır
Devir	Terk Kapalı	Evet

Tablo 13: Diğer Durumlardan Terk Kapalı Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Devir	Kayıtlı	Hayır
Devir	Aktif	Hayır
Devir	Banka Aktif	Evet
Devir	Kayıp/Çalıntı	Evet
Devir	Hurda	Evet
Devir	Kapalı	Evet
Devir	Banka Kapalı	Evet
Devir	Terk Kapalı	Evet

Tablo 14: Devir Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Devir	Hayır
Aktif	Devir	Hayır
Banka Aktif	Devir	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Devir	Hayır
Hurda	Devir	Hayır
Kapalı	Devir	Evet
Banka Kapalı	Devir	Hayır
Terk Kapalı	Devir	Hayır

Tablo 15: Diğer Durumlardan Devir Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıp/Çalıntı	Kayıtlı	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Aktif	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Banka Aktif	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Hurda	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Devir	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Kapalı	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Banka Kapalı	Hayır
Kayıp/Çalıntı	Terk Kapalı	Hayır

Tablo 16: Kayıp/Çalıntı Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Aktif	Kayıp/Çalıntı	Evet
Banka Aktif	Kayıp/Çalıntı	Evet
Hurda	Kayıp/Çalıntı	Hayır
Devir	Kayıp/Çalıntı	Evet
Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Banka Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet
Terk Kapalı	Kayıp/Çalıntı	Evet

Tablo 17: Diğer Durumlardan Kayıp/Çalıntı Durumuna Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Hurda	Kayıtlı	Hayır
Hurda	Aktif	Hayır
Hurda	Banka Aktif	Hayır
Hurda	Devir	Hayır
Hurda	Kayıp Çalıntı	Hayır
Hurda	Kapalı	Hayır
Hurda	Banka Kapalı	Hayır
Hurda	Terk Kapalı	Hayır

Tablo 18: Hurda Durumundan Diğer Durumlara Geçişler

Mevcut Durum	Geçilecek Durum	Geçiş İmkânı
Kayıtlı	Hurda	Evet
Aktif	Hurda	Evet
Banka Aktif	Hurda	Evet
Devir	Hurda	Evet
Kayıp/Çalıntı	Hurda	Hayır
Kapalı	Hurda	Evet
Banka Kapalı	Hurda	Evet
Terk Kapalı	Hurda	Evet

Tablo 19: Diğer Durumlardan Hurda Durumuna Geçişler

Bu Kılavuz yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.